

روز جهانی بشردوستانه (World Humanitarian Day)

بهرام رحمانی

bahram.rehmani@gmail.com

هر ساله در نوزدهم ماه اوت، به منظور بزرگداشت انسان‌هایی که در زمینه کمک‌های بشردوستانه فعالیت می‌کنند و هم‌چنین یادبود قربانیان حوادث انسان‌ساخت و طبیعی گرامی داشته می‌شود. این روز در سال ۲۰۰۸ توسط سازمان ملل متحد به تصویب رسید و سالگرد بمباران دفتر سازمان ملل در بغداد در سال ۲۰۰۳ است که در آن ۲۲ کارمند بشردوستانه کشته شدند.

تصویری از فرار کودک فلسطینی از بمباران‌های اسرائیل

ارتباط روز بشردوستانه با غزه

در سال‌های اخیر، به‌ویژه با تشدید درگیری‌ها در غزه، این روز اهمیت بیشتری یافته است. مردم غزه تحت محاصره و حملات نظامی مکرر، با کمبود شدید غذا، آب، دارو و امکانات پزشکی مواجه هستند. سازمان‌های بشردوستانه مانند صلیب سرخ، هلال احمر و سازمان ملل تلاش می‌کنند تا تحت سخت‌ترین شرایط، به غیرنظامیان آسیب‌دیده کمک برسانند.

تلفات کمک‌رسانان و کارکنان بشردوستانه

* تا ۲۰ مارس ۲۰۲۵، دفتر هماهنگی امور بشر دوستانه سازمان ملل (OCHA) گزارش داده بود که حداقل ۳۹۹ کمک‌رسان در غزه کشته شده‌اند؛ که شامل ۲۸۹ کارمند سازمان‌های وابسته به سازمان ملل، ۳۴ نفر از کارکنان صلیب سرخ فلسطین و حدود ۷۶ نفر دیگر از کارکنان موسسات غیردولتی می‌شود.

* در دوم ژوئن ۲۰۲۴، سازمان «مطبخ جهانی» (World Central Kitchen) اعلام کرد که ۷ نفر از کارکنانش بر اثر حمله هوایی کشته شدند و در آن زمان، ۱۷۶ نفر از کارکنان UNRWA (شامل آموزگاران، پزشکان و پرستاران) از آغاز بحران در ۷ اکتبر ۲۰۲۳ شهید شده بودند.

* در ژوئن ۲۰۲۵ نیز گزارش‌هایی از کشته شدن چهار کمک‌رسان در ۲۴ ساعت اخیر منتشر شد.

* براساس اعلام دفتر حقوق بشر سازمان ملل (OHCHR)، تا ۱۶ ژوئیه ۲۰۲۵، حداقل ۱۵۸۱ پزشک و پرسنل درمانی از آغاز درگیری‌ها (۷ اکتبر ۲۰۲۳) در غزه کشته شده‌اند.

* در حملات گسترده به تأسیسات درمانی، تخریب ۳۷۴ نفر از کادر پزشکی و نابودی حدود ۱۲۰ آمبولانس گزارش شده است.

* طبق گزارش WHO، از ابتدا تا ۳ اکتبر ۲۰۲۴، بیش از ۱۰۰۰ نفر از کادر درمانی کشته و ۵۱۶ حمله به تأسیسات درمانی ثبت شده‌اند؛ هم‌چنین بیش از نیمی از بیمارستان‌ها تنها به‌طور محدود فعالیت دارند.

مقاله‌ای در AP News نیز اتفاقات ناگوار ناشی از تیراندازی به شهروندانی که به دنبال غذا بودند و تلفات در میان این افراد را پوشش داده است: بیش از ۱۷۷۸ نفر کشته و نزدیک ۱۳۰۰۰ نفر زخمی شده‌اند. بخش اعظم آن‌ها مربوط به شهروندان عادی است، اما نشان‌دهنده وخامت اوضاع پزشکی در منطقه است.

جان‌باخته‌گان روزنامه‌نگاران و رسانه‌ای‌ها

* کمیته حمایت از روزنامه‌نگاران (CPI) گزارش کرده است که تا ۱۰ اوت ۲۰۲۵، ۲۳۴ روزنامه‌نگار در جریان جنگ در غزه کشته شده‌اند، از جمله انیس شریف که در حمله‌ای در ۱۰ اوت کشته شد.

* دفتر حقوق بشر سازمان ملل (UN Human Rights Office – OPT) در ۶ ژوئن ۲۰۲۵ اعلام کرد: در ماه مه ۲۰۲۵، ۱۸ روزنامه‌نگار دیگر کشته شده‌اند. و کل رقم تلفات روزنامه‌نگاران به ۲۲۷ نفر رسیده است.

به‌علاوه، گزارش‌های اخیر اشاره می‌کنند که این دورترین جنگ برای روزنامه‌نگاران بوده است: در سال ۲۰۲۵، گزارش‌ها حاکی است که «نزدیک به ۲۰۰ روزنامه‌نگار از آغاز جنگ در سال ۲۰۲۳ تاکنون کشته شده‌اند، دست کم ۴۶ نفر هدف‌گیری شده‌اند.»

* مثال‌های ویژه‌ای نیز وجود دارد؛ مانند حمله‌ای که در نزدیکی بیمارستان الشیفا رخ داد و انیس شریف به‌همراه چند خبرنگار جان خود را از دست داد.

آمار تفکیکی بر اساس جنسیت و سن

طبق گزارش دفتر هماهنگی امور بشردوستانه سازمان ملل (OCHA)، از زمان آغاز درگیری‌ها در ۷ اکتبر ۲۰۲۳ تا ۱۵ ژوئیه ۲۰۲۵، از مجموع ۵۸,۳۸۰ نفر کشته‌شده در غزه:

- * کودکان: ۱۷,۹۲۱ نفر (۳۱ درصد)
- * زنان: ۹,۴۹۷ نفر (۱۶ درصد)
- * مردان: ۲۶,۶۵۵ نفر (۴۶ درصد)
- * سالمندان: ۴,۳۰۷ نفر (۷ درصد)

در میان کودکان جان‌باخته، ۸۲۵ تن زیر یک سال بودند و ۲۷۴ کودک در زمان تولد یا پس از آن کشته شدند. یونیسف اعلام کرده که در طی ۲۱ ماه جنگ تا ژوئیه ۲۰۲۵، بیش از ۱۷,۰۰۰ کودک کشته و ۳۳,۰۰۰ نفر زخمی شده‌اند. (معادل متوسط روزانه ۲۸ کودک کشته)

روزنامه واشنگتن‌پست نیز گزارش داده که تا جولای ۲۰۲۵، بیش از ۱۸,۵۰۰ کودک در غزه کشته شده‌اند؛ یونیسف هشدار داده که غزه خطرناک‌ترین مکان جهان برای کودکان است و نرخ تلفات نوجوانان بالاست

طبق گزارش رویترز، تا ۲۹ جولای ۲۰۲۵، بیش از ۶۰,۰۰۰ نفر کشته شده‌اند که تقریباً ۳۱ درصد کودکان زیر ۱۸ سال هستند.

بنا به آمار وزارت بهداشت غزه؛ طی ۲۲ ماه جنگ ۲۲۷ نفر از جمله ۱۰۳ کودک در اثر گرسنگی جان باختند. سازمان عفو بین‌الملل دوشنبه ۲۷ مرداد اسرائیل را به اجرای سیاست «گرسنگی عمدی» در غزه متهم کرد؛ در حالی که سازمان ملل و نهادهای غیردولتی هشدار دادند این باریکه فلسطینی در آستانه قحطی قریب‌الوقوع قرار دارد.

سازمان عفو بین‌الملل پس از مصاحبه با ۱۹ آواره فلسطینی و دو تن از اعضای کادر پزشکی که کودکان مبتلا به سوءتغذیه را درمان می‌کنند، اعلام کرد: «اسرائیل کارزار گرسنگی عمدی را در نوار غزه اشغالی به اجرا می‌گذارد و به‌طور سیستماتیک سلامت، ایمنی و بافت اجتماعی زندگی فلسطینیان را نابود می‌کند.»

این سازمان بر این باور است که شهادت‌های گردآوری‌شده تایید می‌کند «هم‌زمانی مرگ‌بار گرسنگی و بیماری نتیجه ناگوار عملیات نظامی اسرائیل در غزه نیست.»

برنامه جهانی غذا وابسته به سازمان ملل هم در آگوست گزارش داد که گرسنگی و سوءتغذیه در غزه به بالاترین سطح از زمان آغاز جنگ رسیده است؛ به‌طوری‌که «بیش از یک‌سوم اهالی برای چندین روز پیاپی، غذایی برای خوردن ندارند» و ۳۰۰ هزار کودک در معرض خطر سوءتغذیه قرار گرفته و این وضعیت به دلیل جلوگیری از ورود کافی کامیون‌های حامل کمک‌های انسانی به غزه وخیم‌تر شده است.

تظاهرات عمومی در اسرائیل علیه جنگ

اسرائیل در آستانه گسترش عملیات نظامی جدید در نوار غزه اعلام کرد که آماده انتقال غیرنظامیان از مناطق درگیری به جنوب این باریکه است. در همین حال، هزاران اسرائیلی معترض به ادامه جنگ، در پی فراخوان خانواده‌های گروگان‌ها، روز یکشنبه ۲۶ مرداد به خیابان‌ها آمدند که در برخی نقاط به درگیری و بازداشت هم انجامید.

این اعتراض‌ها بیش از یک هفته پس از آن برگزار می‌شود که کابینه امنیتی اسرائیل با طرح‌هایی برای تصرف شهر غزه موافقت کرد؛ جنگی که ۲۲ ماه به طول انجامیده و شرایط انسانی وخیمی را در سرزمین فلسطینی ایجاد کرده است.

معترضان در میدان موسوم به «میدان گروگان‌ها» در تل‌آویو پرچم بزرگی از اسرائیل را که با تصاویر گروگان‌های باقی‌مانده پوشانده شده بود، برافراشتند؛ میدانی که در طول جنگ به کانون اصلی اعتراضات علیه دولت نتان یاهو بدل شده است.

معترضان هم‌چنین چندین جاده در تل‌آویو را با آتش زدن لاستیک‌ها مسدود کردند، از جمله بزرگراهی که تل‌آویو و اورشلیم را به هم متصل می‌کند.

انجمن «خانواده‌های گروگان‌ها و مفقودین» در بیانیه‌ای اعلام کرده بود که معترضان روز یک‌شنبه «کشور را با یک خواسته روشن فلج خواهند کرد: گروگان‌ها را بازگردانید و به جنگ پایان دهید.»

به گزارش روزنامه‌های اسرائیل، پلی‌دها تن از معترضان را دستگیر کرده است. بتسال‌ئل اسموتریچ، وزیر دارایی راست‌گرای کابینه، این اعتراضات را «کارزاری معیوب و زیان‌بار که به نفع حماس تمام می‌شود» خواند.

میکی زوهر، وزیر فرهنگ از حزب لیکود بنیامین نتانیا‌هو، نیز در ایکس نوشت که بستن جاده‌ها و مختل کردن زندگی روزمره «اشتباهی جدی و پاداشی برای دشمن است.»

طرح جدید اسرائیل با هدف تصرف شهر غزه و حتی اردوگاه‌های مرکزی پناهندگان طراحی شده است؛ اقدامی که مقامات اسرائیلی آن را برای تضعیف حماس «ضروری» می‌دانند.

تصویری از تظاهرات مردم علیه جنگ نتان‌یاهو در اسرائیل

اسرائیل در آستانه گسترش عملیات نظامی جدید در نوار غزه اعلام کرد که آماده انتقال غیرنظامیان از مناطق درگیری به جنوب این باریکه است.

در همین حال، هزاران اسرائیلی معترض به ادامه جنگ، در پی فراخوان خانواده‌های گروگان‌ها، روز یکشنبه ۲۶ مرداد به خیابان‌ها آمدند که در برخی نقاط به درگیری و بازداشت هم انجامید.

این اعتراض‌ها بیش از یک هفته پس از آن برگزار می‌شود که کابینه امنیتی اسرائیل با طرح‌هایی برای تصرف شهر غزه موافقت کرد؛ جنگی که ۲۲ ماه به طول انجامیده و شرایط انسانی و وحیمی را در سرزمین فلسطینی ایجاد کرده است.

معترضان در میدان موسوم به «میدان گروگان‌ها» در تل‌آویو پرچم بزرگی از اسرائیل را که با تصاویر گروگان‌های باقی‌مانده پوشانده شده بود، برافراشتند؛ میدانی که در طول جنگ به کانون اصلی اعتراضات علیه دولت نتان یاهو بدل شده است.

معترضان هم‌چنین چندین جاده در تل‌آویو را با آتش زدن لاستیک‌ها مسدود کردند، از جمله بزرگراهی که تل‌آویو و اورشلیم را به هم متصل می‌کند.

انجمن «خانواده‌های گروگان‌ها و مفقودین» در بیانیه‌ای اعلام کرده بود که معترضان روز یک‌شنبه «کشور را با یک خواسته روشن فلج خواهند کرد: گروگان‌ها را بازگردانید و به جنگ پایان دهید.»

به گزارش روزنامه‌های اسرائیل، پلی‌دها تن از معترضان را دستگیر کرده است. بتسال‌ئل اسموتریچ، وزیر دارایی راست‌گرای کابینه، این اعتراضات را «کارزاری معیوب و زیان‌بار که به نفع حماس تمام می‌شود» خواند.

میکی زوهر، وزیر فرهنگ از حزب لیکود بنیامین نتانیا‌هو، نیز در ایکس نوشت که بستن جاده‌ها و مختل کردن زندگی روزمره «اشتباهی جدی و پاداشی برای دشمن است.»

طرح جدید اسرائیل با هدف تصرف شهر غزه و حتی اردوگاه‌های مرکزی پناهندگان طراحی شده است؛ اقدامی که مقامات اسرائیلی آن را برای تضعیف حماس «ضروری» می‌دانند.

به دلیل همه آن چه که در باره غزه گفته شد؛ دادگاه بین‌المللی لاهه، نتان یاهو نخست وزیر اسرائیل را به ارتکاب «نسل‌کشی» در غزه متهم کرده است. او، در خود اسرائیل هم پرونده سنگین فساد دارد که هنوز هم دادگاهش در جریان است. به علاوه بخش چشم‌گیری از مردم اسرائیل خواهان صلح، برکناری نتان یاهو از قدرت و محاکمه او هستند. به همه این دلایل، نتان یاهو آگاه است که فقط با جنگ می‌تواند به حاکمیت خود ادامه دهد و به همین دلیل، قصد دارد به‌طور کلی غزه را اشغال نماید.

نوزدهم اوت، روز جهانی بشردوستانه، یادآوری می‌کند که بشر دوستی فراتر از مرزها و سیاست‌هاست و همه انسان‌ها حق دارند از کمک‌های ضروری برخوردار شوند. در شرایطی که غزه با فاجعه‌ای انسانی روبه‌رو است، جهان باید پاسخ‌گو باشد و از حقوق غیرنظامیان حمایت کند. به علاوه، شایسته است که جهان دولت اسرائیل را به‌عنوان نسل‌کشی در غزه و حتی گرسنگی دادن به کودکان، محکوم کند. اما متأسفانه با توجه به سیاست‌های دولت‌های سرمایه‌داری جهانی و در راس همه دولت ایالات متحده آمریکا، هنوز توازن قوا به ضرر اسرائیل تمام نشده و هم‌چنان نسل‌کشی و بچه‌کشی دولت اسرائیل در غزه ادامه دارد.

یادآوری اهمیت همبستگی جهانی با قربانیان جنگ‌ها، بحران‌های انسانی و بلایای طبیعی.
یاد جان‌باختگان غزه و کم‌رسانان در همه جهان گرامی باد!

بیست و هشتم مرداد ۱۴۰۴ برابر با نوزدهم اوت ۲۰۲۵

ضمیمه:

لینک صوتی این مطلب:

<https://youtu.be/etru1JJet8I?si=N1lxgNwiLy3VNRUK>